

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

10. července 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Volný pohyb osob – Rovné zacházení – Sociální výhody – Nařízení (EU) č. 492/2011 – Článek 7 odst. 2 – Finanční podpora na vysokoškolské studium – Studenti-nerezidenti – Podmínka týkající se doby odpracované jejich rodiči na území státu – Minimální doba pěti let – Referenční období sedmi let – Způsob počítání referenčního období – Datum žádosti o finanční podporu – Nepřímá diskriminace – Odůvodnění – Přiměřenost“

Ve věci C-410/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal administratif (Správní soud, Lucembursko) ze dne 20. června 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 22. června 2018, v řízení

Nicolas Aubriet

proti

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, C. Toader, A. Rosas (zpravodaj), L. Bay Larsen a M. Safjan, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za N. Aubrieta S. Jacquet, avocate,
- za lucemburskou vládu D. Holderer, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Kinschem, avocat,
- za dánskou vládu J. Nymann-Lindegrenem a M. Wolff, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Van Hoofem a D. Martinem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: francouzština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie (Úř. věst. 2011, L 141, s. 1).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Nicolasem Aubrietem a ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (ministr pro vysokoškolské vzdělávání a výzkum, Lucembursko) ohledně odmítnutí lucemburských orgánů přiznat výše uvedenému na akademický rok 2014/2015 finanční podporu na vysokoškolské studium ve Štrasburku (Francie).

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 7 nařízení č. 492/2011 stanoví:

„1. S pracovníkem, který je státním příslušníkem členského státu, nesmí být na území jiného členského státu zacházeno z důvodu jeho státní příslušnosti jinak než s tuzemskými pracovníky, jde-li o podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky, zejména z oblasti odměňování, skončení pracovního poměru a návratu k povolání nebo opětovného zaměstnání, pokud se stal nezaměstnaným.

2. Požívá stejné sociální a daňové výhody jako tuzemští pracovníci.

[...]“
- 4 Článek 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 má stejné znění jako čl. 7 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. 1968, L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 33), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77, a oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70).

Lucemburské právo

Právní úprava do roku 2014

- 5 Finanční podporu státu na vysokoškolské vzdělávání, která je poskytována v Lucembursku v podobě stipendia a půjčky a o kterou lze požádat bez ohledu na stát, v němž žadatel zamýšlí vysokou školu studovat, upravoval do roku 2014 loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (zákon ze dne 22. června 2000 o finanční podpoře státu na vysokoškolské studium) (*Mémorial A* 2000, s. 1106), který byl několikrát pozměněn.
- 6 Podle zákona ze dne 22. června 2000, ve znění zákona ze dne 26. července 2010 (*Mémorial A* 2010, s. 2040), který byl účinný v rozhodné době z hlediska skutečností v původním řízení ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 20. června 2013, Giersch a další (C-20/12, EU:C:2013:411), byl nárok na finanční podporu na vysokoškolské studium přiznán každému studentovi přijatému k vysokoškolskému studiu, který je buď lucemburským státním příslušníkem nebo rodinným příslušníkem lucemburského státního příslušníka a má v Lucembursku bydliště, nebo je státním

příslušníkem jiného členského státu Evropské unie a pobývá v Lucembursku v postavení zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné, osoby, která si zachovává takové postavení, nebo rodinného příslušníka některé z uvedených kategorií osob, nebo jako osoba, která získala právo trvalého pobytu.

- 7 Vzhledem k tomu, že lucemburský režim finanční podpory státu na vysokoškolské studium zavedený zákonem ze dne 22. června 2000, ve znění zákona ze dne 26. července 2010, byl rozsudkem ze dne 20. června 2013, Giersch a další (C-20/12, EU:C:2013:411), prohlášen za neslučitelný s unijním právem, byly podmínky přiznání této podpory zákonem ze dne 19. července 2013 (*Mémorial* A 2013, s. 3214) změněny. Zákon ze dne 22. června 2000, ve znění zákona ze dne 19. července 2013, vázal poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium buď na podmínku bydliště studenta na lucemburském území, anebo – u studentů, kteří nemají bydliště na tomto území – na podmínku být dítětem osoby zaměstnané nebo vykonávající výdělečnou činnost v Lucembursku nepřetržitě po dobu alespoň pěti let ke dni podání žádosti o finanční podporu.

Zákon ze dne 24. července 2014

- 8 Loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (zákon ze dne 24. července 2014 o finanční podpoře státu na vysokoškolské studium) (*Mémorial* A 2014, s. 2188) (dále jen „zákon ze dne 24. července 2014“) zrušil pozměněný zákon ze dne 22. června 2000.
- 9 Článek 3 zákona ze dne 24. července 2014 o finanční podpoře státu na vysokoškolské studium stanoví:

„Finanční podpora státu na vysokoškolské studium může být přiznána studentům a žákům, kteří jsou definováni v článku 2 a dále se na ně odkazuje termínem „student“, a splňují jednu z následujících podmínek:

- (1) jsou lucemburskými státními příslušníky nebo rodinnými příslušníky lucemburského státního příslušníka a mají v Lucemburském velkovévodství místo trvalého pobytu (tzv. domicile), nebo
- (2) jsou státními příslušníky jiného členského státu Evropské unie nebo jednoho z jiných států, které jsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru, a Švýcarské konfederace a na území Lucemburského velkovévodství pobývají v souladu s kapitolou 2 novelizovaného zákona z 29. srpna 2008 o volném pohybu osob a přistěhovalectví v postavení zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné, osoby, která si zachovává takové postavení, nebo rodinného příslušníka některé z uvedených kategorií osob, nebo jako osoby, které získaly právo trvalého pobytu, nebo

[...]

- (5) v případě studentů-nerezidentů v Lucemburském velkovévodství:
 - a) být pracovníkem, který je lucemburským státním příslušníkem nebo státním příslušníkem Evropské unie [...] zaměstnaným nebo vykonávajícím svou činnost v Lucemburském velkovévodství v době podání žádosti o finanční podporu na vysokoškolské studium; nebo
 - b) být dítětem pracovníka, který je lucemburským státním příslušníkem nebo státním příslušníkem Evropské unie [...], zaměstnaného nebo vykonávajícího výdělečnou činnost v Lucemburském velkovévodství ke dni, kdy student podal žádost o finanční podporu na vysokoškolské studium, za podmínky, že tato osoba nadále poskytuje studentovi výživu a že tato osoba byla v Lucemburském velkovévodství zaměstnaná nebo tam vykonávala činnost po dobu alespoň pěti let ke dni, kdy student podal žádost o finanční podporu na vysokoškolské studium, v průběhu referenčního období sedmi let, které se počítá zpětně od dne podání žádosti o přiznání finanční podpory na vysokoškolské studium, nebo, odchýlně, že osoba, která si zachovává postavení pracovníka, splňovala výše stanovené kritérium pěti let ze sedmi v okamžiku ukončení činnosti.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 Nicolas Aubriet, francouzský státní příslušník narozený v roce 1995, bydlí ve Francii u svého otce, Bruna Aubrieta.
- 11 Na začátku akademického roku 2014–2015 se N. Aubriet zapsal na vyšší odbornou školu ve Štrasburku ke studiu oboru diplomovaný odborný technik (brevet de technicien supérieur, BTS)
- 12 Dne 29. září 2014 požádal N. Aubriet oddělení pro finanční podpory lucemburského ministerstva pro vysokoškolské vzdělávání a výzkum o poskytnutí finanční podpory státu na vysokoškolské studium na akademický rok 2014/2015, jak stanoví zákon ze dne 24. července 2014.
- 13 Tuto žádost podal N. Aubriet jako dítě pracovníka zaměstnaného na území Lucemburského velkovévodství.
- 14 Bruno Aubriet, francouzský rezident, je příhraniční pracovník, který byl s kratšími či delšími přestávkami zaměstnán v Lucembursku od 1. října 1991. Jako zaměstnanec vykonával výdělečnou činnost v Lucembursku po dobu deseti let od 1. října 1991 do 30. září 2001. Poté, co byl do 5. února 2002 nezaměstnaný, byl B. Aubriet po dobu šesti let, a to od 6. února 2002 do 14. ledna 2008, znovu zaměstnán na území Lucemburska. V období od 15. ledna 2008 do 16. prosince 2012 vykonával výdělečnou činnost ve Francii. Poté, co v období od 17. prosince 2012 do 30. září 2014 znovu vykonával výdělečnou činnost v Lucembursku, se stal v důsledku propuštění z hospodářských důvodů opět nezaměstnaným.
- 15 Dne 5. listopadu 2014 zamítly lucemburské orgány žádost N. Aubrieta o přiznání finanční podpory na vyšší odborné studium ve Štrasburku na základě čl. 3 odst. 5 písm. b) zákona ze dne 24. července 2014 z toho důvodu, že B. Aubriet nevykonával v Lucembursku výdělečnou činnost po dobu alespoň pěti let v průběhu sedmiletého referenčního období počítaného zpětně od 29. září 2014, kdy byla žádost o finanční podporu podána.
- 16 Dne 6. května 2015 podal N. Aubriet proti tomuto zamítnutí žalobu k Tribunal administratif (Správní soud, Lucembursko). Toto řízení bylo přerušeno v návaznosti na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další (C-238/15, EU:C:2016:949).
- 17 Dne 1. července 2016 byl N. Aubriet zaměstnán lucemburským zaměstnavatelem, u kterého absolvoval odbornou praxi během svého studia. Nadále bydlí ve Francii.
- 18 Bruno Aubriet si našel znovu zaměstnání v Lucembursku. Od 14. září 2017 do 29. září 2017 a od 16. října 2017 do 15. října 2018 byl pojištěn v rámci lucemburského Centre commun de la Sécurité Sociale (společné středisko sociálního zabezpečení).
- 19 Za těchto podmínek se Tribunal administratif (Správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je podmínka uložená studentům, kteří nemají bydliště v Lucemburském velkovévodství, článkem čl. 3 odst. 5 písm. b) zákona ze dne 24. července 2014, bez zohlednění jakéhokoli jiného kritéria vazby, a sice podmínka, že žadatel musí být dítětem pracovníka, který ke dni podání žádosti o finanční podporu byl zaměstnán nebo vykonával činnost v Lucembursku po dobu nejméně pěti let během referenčního období sedmi let, nezbytná k dosažení cíle sledovaného lucemburským zákonodárcem, a sice usilovat o podporu zvýšení podílu osob, které jsou držiteli vysokoškolského diplomu?“

K předběžné otázce

- 20 Úvodem je třeba poznamenat, že i když se předkládající soud svou otázkou formálně netáže Soudního dvora na výklad konkrétního ustanovení unijního práva, nýbrž jej žádá pouze, aby zaujal stanovisko k „nezbytnosti“ podmínky stanovené vnitrostátními právními předpisy pro studenty, kteří nemají bydliště v Lucembursku, k tomu, aby mohli využít státní finanční podpory na vysokoškolské studium, přičemž tato podmínka musí umožňovat dosáhnout cíle sledovaného těmito právními předpisy, což souvisí se zásadou proporcionality unijního práva, nebrání taková okolnost tomu, aby Soudní dvůr poskytl předkládajícímu soudu všechny prvky výkladu unijního práva, které mohou být relevantní pro rozhodnutí ve věci, kterou projednává, bez ohledu na to, zda na ně tento soud ve znění svých otázek odkázal či nikoliv.
- 21 Jak vyplývá z ustálené judikatury, Soudnímu dvoru totiž přísluší, aby ze všech poznatků předložených předkládajícím soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vybral ty prvky uvedeného práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu v původním řízení třeba vyložit (rozsudek ze dne 8. května 2019, EN.SA., C-712/17, EU:C:2019:374, bod 19 a citovaná judikatura).
- 22 V tomto ohledu z předkládacího rozhodnutí jasně vyplývá, že předběžná otázka navazuje na rozsudky ze dne 20. června 2013, Giersch a další (C-20/12, EU:C:2013:411), jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další (C-238/15, EU:C:2016:949), vydané na základě žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložených stejným vnitrostátním soudem. Předkládající soud navíc výslovně odkazuje, nikoli ve znění předběžné otázky, ale v samotném textu rozhodnutí o předběžné otázce, na pravidla týkající se volného pohybu pracovníků a jejich rodinných příslušníků uvnitř Unie, v projednávaném případě na čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 ve spojení s článkem 45 SFEU. A konečně, tento soud uvádí dostatečné důvody, na základě kterých má pochybnosti o výkladu určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení.
- 23 Položenou otázku je tedy třeba chápat tak, že její podstatou je, zda článek 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 musí být vykládány v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které podmiňují poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium studentům-nerezidentům tím, že ke dni podání žádosti o finanční podporu jeden z rodičů studenta byl zaměstnán nebo vykonával výdělečnou činnost v tomto členském státě po dobu nejméně pěti let v průběhu sedmiletého referenčního období, počítaného zpětně ode dne podání uvedené žádosti o finanční podporu, bez zohlednění jakéhokoli jiného kritéria vazby, přičemž tato podmínka není stanovena v případě studentů s bydlištěm na území uvedeného členského státu.
- 24 Podle čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 pracovník, který je příslušníkem jiného členského státu, požívá na území dalších členských států stejné sociální a daňové výhody jako tuzemští pracovníci. Toto ustanovení svědčí bez rozdílu migrujícím pracovníkům s bydlištěm v hostitelském členském státě i příhraničním pracovníkům, kteří vykonávají závislou činnost v posledně uvedeném členském státě a mají přitom bydliště v jiném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. listopadu 1997, Meints, C-57/96, EU:C:1997:564, bod 50; ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 37, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 39).
- 25 Z ustálené judikatury vyplývá, že finanční podpora na životní náklady a vzdělání poskytnutá za účelem vysokoškolského studia vedoucího k získání profesní kvalifikace představuje pro migrujícího pracovníka sociální výhodu ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011, které se může dovolávat samo dítě migrujícího pracovníka, je-li tato podpora na základě vnitrostátního práva přiznávána přímo studentovi (rozsudky ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, body 38 a 40, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 40).

- 26 Zásada rovného zacházení zakotvená jak článkem 45 SFEU, tak článkem 7 nařízení č. 492/2011, zakazuje nejen přímou diskriminaci na základě státní příslušnosti, ale také všechny formy nepřímé diskriminace, které v důsledku použití jiných rozlišovacích kritérií vedou ve skutečnosti ke stejnému výsledku (viz rozsudky ze dne 13. dubna 2010, Bressol a další, C-73/08, EU:C:2010:181, bod 40, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 41).
- 27 Vnitrostátní právní předpisy dotčené v původním řízení vážou poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium buď na podmínku bydliště studenta na lucemburském území, anebo u studentů, kteří nemají bydliště na tomto území, na podmínku být dítětem osoby zaměstnané nebo vykonávající výdělečnou činnost v Lucembursku po dobu alespoň pěti let v průběhu referenčního období sedmi let předcházejících podání žádosti o finanční podporu. Třebaže se uplatňuje bez rozdílu na lucemburské státní příslušníky i státní příslušníky jiných členských států, v případě studentů, kteří mají bydliště na lucemburském území, není taková podmínka minimální odpracované doby stanovena.
- 28 Takové rozlišování na základě bydliště, které může působit především v neprospěch státních příslušníků jiných členských států, neboť osobami, které v příslušném členském státě nemají bydliště, jsou nejčastěji osoby, které nejsou jeho státními příslušníky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. června 2012, Komise v. Nizozemsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 38; ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 44, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 43), představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti, kterou je možno připustit pouze za podmínky, že je objektivně odůvodněná.
- 29 K tomu, aby byla odůvodněná, musí být způsobilá zaručit uskutečnění legitimního cíle a nesmí překračovat meze toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.
- 30 V tomto ohledu je třeba především poukázat na to, že – jak zdůrazňuje lucemburská vláda – zákon ze dne 24. července 2014 usiluje, stejně jako zákon ze dne 22. června 2000, ve znění zákona ze dne 26. července 2010, o významné zvýšení podílu rezidentů, kteří jsou držiteli vysokoškolského diplomu.
- 31 Soudní dvůr přitom již rozhodl, že cíl podpory vysokoškolského studia je cílem obecného zájmu, který je uznán na úrovni Unie, a opatření přijatá členským státem za účelem zajištění vysoké úrovně vzdělání obyvatelstva s bydlištěm v tuzemsku sledují legitimní cíl, který může odůvodnit nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti (rozsudky ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, body 53 a 56, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 46).
- 32 Pokud jde zadruhé o to, zda taková podmínka minimální odpracované doby pěti let ke dni podání žádosti o stipendium, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, je k dosažení takového cíle vhodná, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury pro migrující a příhraniční pracovníky platí, že tím, že vstoupili na pracovní trh členského státu, si v zásadě vytvořili dostatečnou integrační vazbu ke společnosti tohoto členského státu, která jim umožňuje, aby se na ně v tomto státu vztahovala zásada rovného zacházení ve srovnání s tuzemskými pracovníky, pokud jde o sociální výhody (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. června 2012, Komise v. Nizozemsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 65, jakož i ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 63).
- 33 Integrační vazba vyplývá zejména ze skutečnosti, že migrující pracovníci daněmi a příspěvky na sociální zabezpečení, jež odvádějí v hostitelském členském státě ze závislé činnosti, kterou v něm vykonávají, přispívají rovněž k financování sociálních politik tohoto státu. Proto z nich musí mít prospěch za stejných podmínek jako tuzemští pracovníci (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. června 2012, Komise v. Nizozemsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 66, jakož i ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 63).

- 34 Soudní dvůr nicméně připustil, že vnitrostátní právní úprava, která je nepřímou diskriminací a omezuje přiznání sociálních výhod ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 příhraničním pracovníkům bez dostatečné vazby ke společnosti, v níž vykonávají činnost, aniž by zde měli bydliště, může být objektivně odůvodněná (viz rozsudky ze dne 18. července 2007, Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, bod 26, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 51).
- 35 Pokud jde konkrétně o poskytnutí finanční podpory státu na vysokoškolské studium dětem-nerezidentům migrujících a příhraničních pracovníků, Soudní dvůr uvedl, že zaměstnání rodičů dotyčného studenta po značnou dobu v členském státě, jenž poskytuje požadovanou podporu, může být vhodné k prokázání skutečného stupně vazby ke společnosti nebo pracovnímu trhu tohoto státu (rozsudky ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411, bod 78, jakož i ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 55).
- 36 V bodě 58 rozsudku ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další (C-238/15, EU:C:2016:949), Soudní dvůr v tomto kontextu připustil, že požadavek, podle něhož k tomu, aby děti příhraničního pracovníka mohly požadovat finanční podporu státu na vysokoškolské studium, musí mít rodič, příhraniční pracovník, odpracováno v členském státě, jenž poskytuje podporu, nejméně pět let, je s to odrážet takovou vazbu těchto pracovníků ke společnosti tohoto státu, jakož i přiměřenou pravděpodobnost návratu studenta do členského státu poskytujícího podporu po ukončení studia.
- 37 Je-li tedy taková podmínka týkající se minimální odpracované doby ke dni podání žádosti o finanční pomoc, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, způsobilá dosáhnout cíle podpory vysokoškolského studia a významně zvýšit podíl držitelů vysokoškolského diplomu s bydlištěm v Lucembursku, je třeba na třetím místě posoudit, zda zavedení referenčního období v délce sedmi let před podáním žádosti o finanční podporu pro počítání minimální odpracované doby pěti let v čl. 3 odst. 5 písm. b) zákona ze dne 24. července 2014 nepřekračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další (C-238/15, EU:C:2016:949), vázaly posuzované právní předpisy poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium studentům-nerezidentům na podmínku mít rodiče, který ke dni podání žádosti o finanční podporu pracoval v Lucemburku nepřetržitě po dobu alespoň pěti let.
- 39 Soudní dvůr konstatoval, že takové právní předpisy obsahují omezení, které překračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení legitimního cíle směřujícího ke zvýšení podílu obyvatel s bydlištěm v tuzemsku s vysokoškolským vzděláním, v rozsahu, v němž neumožňuje příslušným orgánům poskytnout tuto podporu v případě, kdy rodiče navzdory několika krátkým přerušením pracovali v době předcházející podání žádosti o finanční podporu v Lucembursku po značnou dobu, v projednávané věci téměř osm let, jelikož taková přerušování nemohou zpřetrhat vazbu mezi žadatelem o finanční podporu a Lucemburským velkovévodstvím (rozsudek ze dne 14. prosince 2016, Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949, bod 69).
- 40 Lucemburská vláda v projednávané věci poukazuje na to, že zavedení referenčního období v délce sedmi let pro počítání minimální odpracované doby pěti let v čl. 3 odst. 5 písm. b) zákona ze dne 24. července 2014 umožňuje právě to, aby byla zohledněna krátká přerušování práce rodičů, jež jsou příhraničními pracovníky, neboť pokrývá situace, kdy takový rodič nevykonával v Lucembursku výdělečnou činnost po dobu dvou let z celkové doby sedmi let. Vnitrostátní zákonodárce má naproti tomu oprávněně za to, že delší přerušování na rozdíl od těch kratších způsobí zpřetrhání vazby příhraničních pracovníků a jejich dětí s Lucemburskem a povedou k tomu, že tento členský stát ztratí zájem na poskytování podpory těmto studentům. Konkrétně o přerušování práce v délce téměř pěti let, jako tomu bylo v případě B. Aubrieta, lze mít oprávněně za to, že má takový účinek.

- 41 Lucemburská vláda se kromě toho domnívá, že k tomu, aby orgán pověřený standardizovanou hromadnou procedurou byl schopen vyřizovat žádosti o finanční podporu, je nezbytné zvolit objektivní a neutrální kritérium, jako je minimální odpracovaná doba během daného referenčního období, a nepřihlížet k jakýmkoliv dalším kritériím vazby, která by mohla prokázat, že příhraniční pracovník má dostatečnou vazbu k lucemburské společnosti.
- 42 Taková možnost by totiž znamenala, že správní orgán odpovědný za vyřizování žádostí o finanční podporu by musel zohlednit konkrétní okolnosti každého případu a v každém jednotlivém případě posoudit, zda je dán subjektivní prvek, tj. zda příhraniční pracovníci zaměstnaní v Lucembursku méně než pět let během referenčního období sedmi let mají „dostatečné vazby k lucemburské společnosti“. Zásadu zákazu diskriminace a zásadu proporcionality přitom nelze vykládat v tom smyslu, že vyžadují, aby veřejný orgán pověřený standardizovanou hromadnou procedurou prováděl podobné posouzení případ od případu.
- 43 Je však třeba uvést, že ve věci v původním řízení byl N. Aubrietovi nárok na finanční podporu státu na vysokoškolské studium odmítnut, ačkoliv jeho otec měl v letech předcházejících podání žádosti jeho syna o finanční podporu v Lucembursku stále zaměstnání po značnou dobu, výrazně přesahující minimální dobu pěti let. Bruno Aubriet byl totiž daňovým poplatníkem v Lucembursku a přispíval do systému sociálního zabezpečení tohoto státu déle než 17 let v průběhu 23 let předcházejících žádosti jeho syna o finanční podporu na vysokoškolské studium, tj. od roku 1991 do roku 2014.
- 44 Bruno Aubriet naproti tomu nesplňuje podmínku minimální odpracované doby během referenčního období stanovenou zákonem ze dne 24. července 2014, protože v období od 15. ledna 2008 do 16. prosince 2012 musel svou činnost v Lucemburku přerušit, aby si našel zaměstnání ve státě svého bydliště.
- 45 Jak je zřejmé ze situace B. Aubrieta, zohlednění pouze činnosti příhraničního pracovníka vykonávané v Lucembursku během referenčního období sedmi let před podáním žádosti o finanční podporu není dostatečné pro plné posouzení významu vazeb tohoto příhraničního pracovníka s lucemburským pracovním trhem, zejména pokud tam byl již zaměstnán po značnou dobu před referenčním obdobím.
- 46 Takové pravidlo, jaké stanoví vnitrostátní právní předpisy dotčené v původním řízení, které váže poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium studentům-nerezidentům na podmínku, že mají rodiče, který pracoval v Lucembursku po dobu alespoň pěti let v průběhu referenčního období sedmi let předcházejících podání žádosti o finanční podporu, tedy obsahuje omezení, které překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení legitimního cíle, jímž je zvýšení počtu držitelů vysokoškolského diplomu mezi obyvateli s bydlištěm v tuzemsku.
- 47 Z výše uvedených úvah vyplývá, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že článek 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 musí být vykládány v tom smyslu, že brání takovým právním předpisům členského státu, o jaké se jedná v původním řízení, které podmiňují poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium studentům-nerezidentům tím, že ke dni podání žádosti o finanční podporu byl jeden z rodičů studenta zaměstnán nebo vykonával výdělečnou činnost v tomto členském státě po dobu nejméně pěti let v průběhu sedmiletého referenčního období, počítaného zpětně ode dne podání uvedené žádosti o finanční podporu, v rozsahu, v němž neumožňují nahlížet dostatečně široce existenci případné dostatečné vazby na pracovní trh tohoto členského státu.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie musí být vykládány v tom smyslu, že brání takovým právním předpisům členského státu, o jaké se jedná v původním řízení, které podmiňují poskytnutí finanční podpory na vysokoškolské studium studentům-nerezidentům tím, že ke dni podání žádosti o finanční podporu byl jeden z rodičů studenta zaměstnán nebo vykonával výdělečnou činnost v tomto členském státě po dobu nejméně pěti let v průběhu sedmiletého referenčního období, počítaného zpětně ode dne podání uvedené žádosti o finanční podporu, v rozsahu, v němž neumožňují nahlížet dostatečně široce existenci případné dostatečné vazby na pracovní trh tohoto členského státu.

Podpisy.